

334.5 (471) "1916" Loimaan o.k.

Loimaan Osuuskauppa r.l.

1916

18434

Loimaan Osuuskaupan r. l.

Toiminta- ja Tilikertomus

v:lta 1916

Olemme hiljattain päättäneet toisen kokonaisvuoden n. s. suur-sodan merkeissä. Kuten edellisenkin, oli vuosi 1916 yhtäjaksoisten yllätysten ja vaihtelujen, mutta ennen kaikkea — kaupan vuosi. Ellemme nyt sanoisi joka mies, niin miltei jo joka toinen teki kauppaa jossain muodossa, osakkeilla, maa- ja kaupunkikiinteistöillä, vanhoilla koneilla, romulla, säkeillä ja jos minkin nimisellä rihkamalla. Ja merkillemmää asiassa on että jokainen — *voitti*. Tällaisessa olotilassa muodostui tavaroiden saanti, niiden hintasuhteet ja myynti aivan sattuman, päivittäisen vaihtelun varaan ja mies se, joka siinä mylläkässä pitemmän korren niittää.

Mukana elänyt ja tätä huimaa vaihtelua sivulta-päinkin seurannut osuuskuntamme jäsenistö ei ole voinut olla omassa liikkeessäänkään alituista muunnollua huomaamatta. Ja useimmiten on hintavaihi-

telu muodostunut kukkarolle miltei ylivoimaiseksi, eritoten vähempituloisille perheille. Tällaista olotilaa ei osuuskunta parhaalla tahdollakaan ole voinut torjua, vaikkakin ehdollista pahempaan päin pyrkimystä on kaikin tavoin koetettu välttää.

Tavaralaatujen puute on edelleen käynyt haitallisemmaksi, mitä pitemmälle sotakautta jatkuu, etenkin kuluneen vuoden syyspuolella olivat monet tärkeät tavaralajit kokonaan markkinoilta loppuneet. Nähtävästi on yleisö saatavissa olevia tavaroita ostanut sitä vilkkaammin, koska osuuskunnan tavara-vaihto v:teen 1915 verrattuna lisääntyi yli 50 prosenttia.

Liikkeen koko tavaramyynti teki Smk. 975,907: 76. Kun myynti v. 1915 oli Smk. 637,995: 73, tekee lisäys täten Smk. 337,912: 03.

Yllä olevasta myyntimäärästä tuli eri myymälöiden osalle seuraavat erät:

		V. 1916	V. 1915	Lisäys
Pääkaupan	Smk.	513,410:92	315,697:57	197,713:35
Mellilän myymälän	„	187,837:97	127,205:31	60,632:66
Kanteenmaan	„	82,099:44	65,395:32	16,704:12
Hirvikosken	„	74,891:85	47,766:50	27,125:35
Niinijoen	„	51,062:77	38,169:37	12,893:40
Toisille osuuskunnille	„	66,604:81	43,761:66	22,843:15

Suurin suhteellinen myynnin lisäys oli Pääkaupassa, sitten Hirvikoskella, sitälähinnä Mellilässä, Niinijoella ja Kanteenmaassa.

Tavaroita on viime vuoden kuluessa hankittu varastoihin rahti- ja ajopalkkoineen kaikkiaan Smk. 972,045: 19 arvosta.

Hankinnasta tuli Keskusosuuskunnan osalle Smk. 427,738: 36 eli 44 % ja Hankkijan Smk. 147,734: 41 eli 15 %, joten ostot keskusliikkeiltä muodostavat 59 % koko ostomäärästä.

Huomattavimpina tavaralajeina olivat:

		Smk.
61,285 kg.	Keko-, pala- ja jauhe-	
	sokeria	108,134:—
4,453 sk.	Lannoitusaineita	105,752:—
2,272 sk.	Rehujauhoja ja Le-	
	seitä	30,971:—
119,779 kg.	Rehukakkuja	24,688:—
		55,659:—
1,425 sk.	Vehnä-, Peruna-, Mallas-	
	ja Ruisjauhoja	75,897:—
165 sk.	Kahvia	55,211:—
	Puuvillateoksia	49,534:—
	Tupakkateoksia	37,071:—
1,065 par.	Jalkineita	23,032:—
334 tynn.	Palo-öljyä	17,108:—
10,890 pak.	Hiivaa	12,408:—
166 sk.	Erilaisia ryyniä	11,344:—
131 tynn.	Silakoita	10,951:—
355 „	Sementtiä	10,424:—
Yhteensä Smk.		572,525:—

Osuuskunnan jäsenluku, joka $^{31}/_{12}$ —15 oli 595, on uusien liittymien kautta lisääntynyt 169:llä, tehden siten $^{31}/_{12}$ —16 764.

Jäsenet ovat ammateikseen ilmoittaneet:

Tilallisia 219, Työmiehiä 179, Torppareita 169, Käsitöläisiä 85, Tehtaalaisia 12, Rautatieläisiä 12, Virkailijoita 11 ja sekalaisiin ammatteihin kuuluvia 77.

Osuuskunnan yleisiä kokouksia pidettiin 3. Molemmissa sääntömääräisissä kokouksissa käsiteltiin pääasiassa niihin kuuluvat asiat. Maaliskuun kokouksessa niiden ohella päätettiin antaa hallinnon toimeksi laadituttaa piirustukset ja kustannusarvio pääliikkeelle ajottua myymälärakennusta varten. Lokakuun kokouksessa rakennus sitten päätettiin tehdä, mutta on se nyttemmin urakkahuutokaupassa tulleen tavattoman kalliin hinnan vuoksi lykätty suotuisampaan aikaan.

Kesäk. 1:nä p:nä Mellilässä pidetyssä ylimääräisessä osuuskuntakokouksessa hyväksyttiin hallituksen tekemä Tapiolan tilan osto ja päätettiin se kar-

toituttaa asunto- ja makasiinitonteiksi. Näin ositetuista tonttipaloja hallinto myi Lokakuun kokouksen antamalla valtuudella Smk. 26,798:— arvosta. Kun jällellä oleva maa-alue rakennuksineen otettiin tilinpäätökseen Smk. 10,000:— ja korko- y. m. menoja oli Smk. 1,348:86, esiintyy sanotun tilan voittona täten Smk. 4,449: 14.

Hallituksella on ollut 20 kokousta ja niissä käsitellyistä asioista kertynyt 152 pöytäkirjapykälää.

Entiseen tapaan on hallinnon kokouksissa päätetty suurempien tavaraerien ostoista, vahvistettu liikkeenhoitajan väliaikoina tekemiä isompia ennakkotilauksia ja määritetty myyntihintoja.

Niinikään on hallinnon puolesta valvottu palovakuutusten riittäväisyyttä, tarkastettu osuusk. kirjantapoa ja rahavaroja sekä otettu osaa varastojen arvioimiseen y. m. s.

Osuuskuntaa on piiri-, edustaja-, S. O. K:n ja Tulenvaran kokouksissa edustanut hallinnon varajäsen J. Mäntylä, varamiehenä kauppoitaja H. Hellevaara.

Liikkeen henkilökunnassa on tapahtunut vaihdoksia sikäli että Pääliikkeen vanhempi apulainen Martti Järnvall siirtyi Pellavatehtaan Työv. Osuuskunnan palvelukseen. Hänen tilallaan noin 3 kk. ajalla oli S. Korpula, Huittisista ja nykyään herra L. Paasikangas, Mouhijärveltä. Sikäläisen liikkeen vilkastumisen tähden otettiin Mellilän myymälään kolmanneksi henkilöksi neiti Alli Virtanen ja Hirvikosken myymälään harjoittelijaksi neiti Anni Lindelöf, molemmat Loimaalta.

Henkilökunnalle on eri aikoina lisälty palkkoja kalliin ajan johdosta niin että ne nykyisin ovat 45—60 prosenttia korkeammat kuin rauhan aikana.

Liikkeen rahastot, ollen $^{31}/_{12}$ 1915 Smk. 42,974: 22 ovat vuoden kuluessa voiton sijoitusten, osuus- ja sisäänkirjoitusmaksujen kautta lisääntyneet Smk:lla 20,640: 44, tehden $^{31}/_{12}$ 1916 Smk. 63,614: 66.

Liikkeen tila osoitti ³¹/₁₂ 1916 tehdyn tilinpäätöksen mukaan:

VAROJA:

Rahaa kassassa	Smk.	2,116: 02
Osuuksia ja osakkeita	„	3,702: —
Varasto Pääliikkeessä (poisto 4 %)	„	118,576: 87
„ sivuliikkeissä (poisto 4 %)	„	39,808: 24
Saatavat „ (poisto 5 %)	„	4,277: 90
„ Pääliikkeessä (poisto 5 %)	„	2,399: 50
Ennakkomaksua Auran Sokuriteh- taalta y. m.	„	7,946: 39
Kiinteistöt (poisto noin 10 %)	„	31,000: —
Kalusto (poisto noin 40 %)	„	2,000: —
		Smk. 2 11,826: 93

VELKOJA:

Tilivelkoja myyjille	Smk.	35,549: 77
Pankkilainat	54,093: 02	
Yksityislainat	6,835: 40	„ 60,928: 42
Osakepääoma	„	8,686: 52
Vararahasto	„	44,843: —
Käyttörahas to	„	4,249: 84
Rakennusrahasto	„	4,000: —
Sairauskassarahasto	„	1,205: —
Valistusrahasto	„	110: 30
Kirjastorahasto	„	200: —
Hallinnon käyttörahas to	„	320: —
Maksamattomien verojen tili	„	2,847: 81
Voitto- ja tappiotilin jäännös	„	1,112: 78
Puhdas ylijäämä v:lta 1916	„	47,773: 49
		Smk. 211,826: 93

Voitto- ja Tappiotili

TULOJA:

Pääliikkeen tavaratililtä voittoa	Smk.	36,236: 97
Sivuliikkeiden „ „	„	38,947: 46
Kassa-alennuksia	„	8,448: 73
Osuuksien korkoa	„	186: 78
Mellilän kiinteistön voitto	„	4,449: 14
		Smk. 88,269: 08

MENOJA:

Henkilökunnan palkat	Smk.	17,578: 50
Korot	„	3,067: 79
Huoneustojen vuokraa	„	915: —
Polttopuihin	„	790: 50
Asioimis-, posti- ja matkakulut	„	632: 90
Palovakuutusmaksut	„	517: 90
Kassa-alennuksia (annettu)	„	435: 93
Sekalaisia liikekuluja	„	2,864: 74
Maksamattomia veroja (varattu)	„	2,000: —
4 % poistettu varastoista 6,599: 39		
5 % „ saatavista 351: 44		
Kiinteistön poisto 3,440: —		
Kalustoarvon „ 1,301: 50	„	11,692: 33
Puhdas ylijäämä v:lta 1916	„	47,773: 49
		Smk. 88,269: 08

Eri myymälöiden osalle tulee puhtaasta ylijäämästä allamerkitty erä:

Pääliikkeelle	Smk. 13,106: 71
Mellilän sivuliikkeelle	„ 9,748: 14
Kanteenmaan „	„ 5,835: 17
Hirvikosken „	„ 3,926: 99
Niinijoen „	„ 2,071: 83
Mellilän kiinteistön voitto	„ 4,449: 14
Kassa-alennukset ja korot	„ 8,635: 51
Yht. Smk.	47,773: 49

Kun poistot varastosta, kalustosta ja kiinteistöistä kohdistuu miltei yksinomaan pääliikkeen osalle, on sen näkyvä voitto suhteellisesti pienempi. Ottaen tämän huomioon on pääkaupan voitto todellisuudessa noin Smk. 20,000: —.

Vuosivoitosta Smk. 47,773: 49 menee sääntöjen 14 pykälän mukaan vararahastoon vähintään kolmasosa eli Smk. 15,924: 50 ja 6 % korkoa osuuspääomalle (8,686: 52) Smk. 521: 19, yhteensä Smk. 16,445: 69. Jäännöksen Smk. 31,327: 80 sekä voitto- ja tappioutililla olevan jakamattoman erän Smk. 405: 53, yhteensä Smk. 31,733: 33 joka jää osuuskuntakokouksen käytettäväksi, ehdottaa hallinto ositettavaksi siten, että:

Vararahastoon siirretään vielä . . .	Smk. 10,000: —
Rakennusrahastoon „	„ 5,000: —
Hallituksen käyttörahastoon . . .	„ 300: —
Osuuskunnan kirjastorahastoon . .	„ 100: —
Rahastoon vähävaraisten jäsenten avustamiseksi keuhkotautiparan- tolaan	„ 1,000: —
Jäsenten ostoille 3 % (Smk. 422,183: —)	„ 12,665: 49

Ei-jäsenten ostoille 1½ % (Smk. 6,658: —)	Smk. 99: 87
Lahjoitetaan:	
Osuuskunnan henkilökunnalle palk- kiota Hallinnon harkinnan mu- kaan	„ 700: —
Väinölän pientenlastenkoululle . .	„ 200: —
Turun osuuskauppapiirille	„ 100: —
Kojonkulman, Kuninkaisten, Ori- suon, Onkijoen, Kurittulan, Lap- pjoen, Karhulan ja Isonperän kansakoulujen koulukeittorahas- toon 50 mk. kullekin tekevä . .	„ 400: —
Loimaan Käsityökoululle	„ 50: —
Mellilän torvisoittokunnalle . . .	„ 100: —
Loimaan palokunnalle moottoriruis- kun ostamiseen	„ 200: —
Voitto- ja tappioutilille jätetään . .	„ 817: 97

Jos osuuskuntakokous hyväksyy yllä esitetyn voitonjakoehdotuksen tulevat liikkeen rahastot olemaan:

Vararahasto	Smk. 70,767: 50
Rakennusrahasto	„ 9,000: —
Osuuspääoma	„ 8,686: 52
Käyttörahasto	„ 4,249: 84
Henkilök. sairausrahasto	„ 1,205: —
Keuhkotautirahasto	„ 1,000: —
Valistusrahasto	„ 110: 30
Voitto- ja tappioutililla	„ 817: 97
Yht. Smk.	95,837: 13

Tilinpäätöksestä ilmenee ettei liikkeellä vuoden vaihteessa ollut ensinkään lunastamattomia tunnustevalkoja. Samoin näkyy voitto- ja tappiutilin tuloneränä saatuja kassa-alennuksia Smk. 8,448: 73. Nämä

seikat toteavat liikkeen saavuttaneen jo verrattain vakavan rahallisen aseman. Kun vielä kiinnitämme huomion tileissä näkyvään lähes 12,000: — markan varastoon, kaluston ja kiinteistöjen arvon alennukseen, saanee jäsenistö tyydytyksellä merkitä kuluneen vuoden lisämeen sievoisen erän osuuskunnan vakavaraisuutta.

Toimihenkilöille onkin ollut erittäin ilahuttavaa nähdä osuuskunnan kantajoukon — jäsenten — luvun yhä lisääntyvän ja liikevaihdon sen mukana jatkuvasti kasvavan. Ne huomattavat edut, joita osuuskunta jo nykyään saattaa jäsenilleen tarjota, eivät voine ajan pitkään olla herättämättä tähän asti syystä tai toisesta syrjässä pysyneidenkään mielenkiintoa, jotenka toivottavasti ei lienekään kaukana se aika jolloin osuuskunta saa lukea jäsenpiiriinsä *jokaisen eri myymäläalueilla olevan ruokakunnan päämiehen*.

Osuuskunnan hallitukseen ovat kuuluneet: Maanviljelijät Erkki Sarell (puheenjohtajana), Mauri Myllykylä (varapuheenjohtajana), Verner Saikku (kirjuri), Ville Markula, leipuri J. Syrjänen, työmiehet Aug. Ojanen ja Kalle Aaltonen.

Varajäseninä hallinnossa olivat: muurari O. Teras, puuseppä W. Saari ja työmies J. Mäntylä.

Loimaalla 28. I. 1917.

Osuuskunnan hallitus.

Tilintarkastuslausunto.

Allekirjoittaneet Loimaan Osuuskauppa r. l. yleisessä kokouksessa lokakuun 15 päivänä 1916 valitut tilintarkastajat, joista allekirjoittanut Br. Kanto Suomen Osuuskauppojen Keskusosuuskunta r. l. määrämänä, olemme tarkastaneet liikkeen tilit tilivuodelta tammi-kuun 2 päivä joulukuun 31 päivään 1916 ja hallituksen toimintaa samalta ajalta, jonka ohella Otto

Vänni on ottanut osaa kuluneen tilivuoden päättyessä toimitettuun inventteeraukseen. Tarkastuksessa olemme havainneet seuraavaa:

1. Liikkeen rahavarat 4,200: 13, jotka laskettiin helmikuun 15 päivänä, olivat saman päivän rahatilin erotuksen kanssa yhtäpitävät.
2. Tilien avaus tilikauden alussa oli oikea.
3. Rahatilin kaikista menoeristä löytyivät hyväksyttävät kuitit. Samoin löytyivät tulopuolen muista eristä todisteet paitsi Hirvikosken ja Niinijoen myymälöistä, joissa kaupoissa ei ole kassaregisterikonetta eikä minkäänlaista kassatarkkailua.
4. Tavaravarasto, jonka hinnoittelussa on noudatettu vakavaraisia periaatteita, esiintyy tilinpäätöksessä oikeata arvoaan vastaavana.
5. Kalusto on siitä laaditun luettelon mukaisena otettu tilinpäätökseen, huomioon ottamalla kulumisen varalta tehty riittävä poisto.
6. Kiinteistöt ovat otetut tilinpäätökseen oikeasta arvostaan poistamalla niiden arvosta riittävästi.
7. Ulkona olevat saatavat ovat erikoisten luetteloiden mukaan tilinpäätökseen otetut ja ovat ne saamiemme tietojen mukaan varmoja. Velaksi on myyty jonkun verran lannoitusaineita ja maanviljelystarvikkeita.
8. Velat myyjille todennettiin asianomaisilta hankituilla tilijäljennöksillä.
9. Liikkeen lainat ovat hallituksen pöytäkirjojen perusteella laaditun luettelon mukaisesti oikein huomioonotetut.
10. Osuusmaksut ja muut rahastot ovat vastaavien tilien mukaisina tilinpäätöksessä.
11. Maksamattomat verot ja tilikauden kulut ovat tilinpäätöksessä huomioon otetut.
12. Liikkeen tuottama brutto- ja nettovoitto on kohtuullinen.

13. Kirjanpito on erikoisella huolella hoidettu.
14. Hallitus ja liikkeenhoitaja ovat toiminnassaan noudattaneet osuuskunnan sääntöjä, jonka ohella osuuskunnan tekemät päätökset on pantu täytäntöön. Ohjesääntöä työjakoiheen ei hallituksella ole.
15. Hallituksen vuosikertomus on tilikauden toiminnan mukainen ja siinä esitetty tilinpäätös oikea.
16. Hallituksen ehdotus vuosivoiton käyttämisestä on sääntöjen mukainen ja tehty liikkeen vakavaraisuutta silmällä pitäen.

Edelläesitetyn ja tilintarkastuksen kuluessa muutoin saamamme käsityksen perusteella ehdotamme että hallituksen esittämä vuosikertomus tilinpäätökseen vahvistettaisiin ja ehdotus vuosivoiton käyttämisestä hyväksyttäisiin sekä että asianomaisille tili-velvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1916.

Lopuksi ehdotamme, että osuuskunnan kokous velvoittaisi hallituksen tekemään osuuskunnan kokouksen vahvistettavaksi ehdotuksen hallituksen ohjesäännöiksi.

Loimaalla 15 päivänä helmikuuta 1917.

Fredrik Mäkinen.

Br. Kanto.

Loimaan Osuuskaupan r.l.

sääntömääräinen

Maaliskuun kokous

pidetään

sunnuntaina 11 p. maaliskuuta 1917 kello 3 i.p.
Vesikosken pienten lasten
koululla.

Kokouksessa päätetään sääntöjen 24
pykälässä mainituista asioista.

Loimaalla, 27. 2. 1917.

Osuuskaupan Hallitus.
